कवयित्री बहिणाबाई उतर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव

कला,वाणिज्य व विज्ञान महाविद्यालय,बोदवड

अंतर्गत परीक्षा – ऑक्टो-२०२०

वर्ग- प्रथम वर्ष कला विषय – अर्थशास्त्र

---

१) प्रा. रॉबिन्स यांनी ______________ वर आधारीत अर्थशास्त्राची व्याख्या केली.

अ) संपत्ती ब) कल्याण क) दुर्मिळता ड) विकास

२) प्रा. रॉबिन्स यांनी अर्थशास्त्राची दुर्मिळतेवर आधारीत व्याख्या _____________ या ग्रंथात केली.

अ) राष्ट्राची संपत्ती ब) अर्थशास्त्राची मुलतत्वे क) अर्थशास्त्राचे स्वरूप आणि महत्व ड) पैसा,रोजगार व व्याजदर सिध्दांत

३) प्रा. रॉबिन्स यांचा अर्थशास्त्राचे स्वरूप व महत्व हा ग्रंथ _____________ मध्ये प्रकाशित झाला.

अ) १९३२ ब) १९३६ क) १९८९ ड) १७७६

४) सूक्ष्म अर्थशास्त्रात ________________ आर्थिक घटकांचा अभ्यास केला जातो.

अ) सूक्ष्म ब) समग्र क) सामान्य ड) एकूण

५) सूक्ष्म अर्थशास्त्राचा _______________ हा अभ्यास विषय नाही.

अ) किंमत सिध्दांत ब) घटक किंमत निश्चिती क) उत्पादन सिध्दांतड) उपयोगिता सिध्दांत

६) सूक्ष्म अर्थशास्त्राला ________________ यासाठी महत्व आहे.

अ) उत्पादकांना मार्गदर्शक ब) मुल्य सिध्दांत विश्लेषण क) समग्रलक्षी अर्थशास्त्राला आधार ड) वरीलपैकी सर्व

७) अर्थव्यवस्थेची _________________ ही मुलभूत आर्थिक समस्या आहे.

अ) कोणत्या वस्तूचे उत्पादन करावे ब) उत्पादन कसे करावे क) उत्पादन कोणासाठी करावे ड) वरीलपैकी सर्व

८) आर्थिक प्रश्नांची सोडवणूक करण्यासाठी भांडावलशाहीत _______________ वापर केला जातो.

अ) आदेश यंत्रणा ब) किंमत यंत्रणा क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही

९) अर्थव्यवस्थेत किंमती मागणी पुरवठ्याने ठरतात त्या किंमत समूहाला _______________ म्हणतात.

अ) अर्थव्यवस्था ब) किंमत यंत्रणा क) आदेश यंत्रणा ड) यापैकी नाही

१०) वस्तू खरेदी करण्याची इच्छा आणि _______________ म्हणजे मागणी होय.

अ) कल्पना ब) भावना क) पैशाचे पाठबळ ड) यापैकी नाही

११) सूक्ष्म अर्थशास्त्राची ________________ ही मर्यादा आहे.

अ) अवास्तव गृहीतके ब) मुल्यसिध्दान्ताला आधार क) आर्थिक धोरण निश्चिती ड) यापैकी नाही

१२) मुलभूत समस्या सोडविण्यासाठी मानव जे वर्तन करतो त्याला ______________ सिध्दांत म्हणतात.

अ) निवडीचा ब) उपभोग क) मागणी ड) पुरवठा

१३) एक संधी निवडल्यावर दुसरी संधी सोडून द्यावी लागते त्या त्यागाला ______________ खर्च म्हणतात.

अ) सामाजिक खर्च ब) वैकल्पिक खर्च क) खाजगी खर्च ड) यापैकी नाही

१४) आर्थिक प्रश्न सोडविण्यासाठी किंमत यंत्रणेचा कोणत्या अर्थव्यवस्थेत वापर केला जातो?

अ) भांडवलशाही ब) समाजवाद क) साम्यवादी ड) यापैकी नाही

१५) मागणीवर __________________ घटक परिणाम करतो.

अ) वस्तूची किंमत ब) ग्राहकांची संख्या क) उत्पन्न ड) वरीलपैकी सर्व

१६) वस्तूची किंमत व मागणी यांच्यात _______________ संबंध असतो.

अ) व्यस्त ब) सम क) बरोबरीचा ड) यापैकी नाही

१७) वेगवेगळ्या किंमतीला मागणीची नग संख्या दाखाविना-या पत्रकाला ________________ म्हणतात.

अ) उपयोगिता पत्रक ब) मागणी पत्रक क) पुरवठा पत्रक ड) यापैकी नाही

१८) मागणी वक्राचा उतार ______________ स्वरूपाचा असतो.

अ) डावीकडून उजवीकडून उतरत जाणारा ब) डावीकडून उजवीकडून चढत जाणारा क) आडव्या अक्षाला समांतर ड) यापैकी नाही

१९) किंमत घटल्यावर मागणीत होणाऱ्या वाढीला ________________ म्हणतात.

अ) वृध्दी ब) संकोच क) विस्तार ड) क्षय

२०) किंमत वाढल्यामुळे होणाऱ्या घटीला________________ म्हणतात.

अ) वृध्दी ब) संकोच क) विस्तार ड) क्षय

२१) किंमत स्थिर असतांना मागणीत होणाऱ्या घटीला ________________ म्हणतात.

अ) वृध्दी ब) संकोच क) विस्तार ड) क्षय

२२) किंमत स्थिर असतांना मागणीत होणाऱ्या वाढीला ________________ म्हणतात.

अ) वृध्दी ब) संकोच क) विस्तार ड) क्षय

२३) किंमत वाढल्यास मागणीत ________________ होते.

अ) घट ब) वाढ क) स्थिर ड) यापैकी नाही

२४) किंमत घटल्यास मागणीत ________________ होते.

अ) घट होते ब) वाढ होते क) स्थिर राहते ड) यापैकी नाही

२५) मागणी बदलाचे प्रमाण व ________________ बदलाचे प्रमाण म्हणजे मागणीची लवचिकता होय.

अ) किंमत ब) उत्पन्न क) उपभोग ड) यापैकी नाही

२६) किंमत बदलामुळे मागणीत होणाऱ्या बदलाचा प्रमाणाला मागणीची ______________ लवचिकता म्हणतात.

अ) किंमत ब) उत्पन्न क) पर्यायता ड) छेदक

२७) उत्पन्न बदलामुळे मागणीत होणाऱ्या बदलाच्या प्रमाणाला मागणीची ____________ लवचिकता म्हणतात.

अ) किंमत ब) उत्पन्न क) पर्यायता ड) छेदक

२८) पर्यायी आणि पूरक वस्तूच्या बाबत विचारात घेतलेल्या लवचिकतेला मागणीची ___________ लवचिकता म्हणतात.

अ) किंमत ब) उत्पन्न क) छेदक ड) यापैकी नाही

२९) मागणीची लवचिकता काढण्याचे सूत्र _______________ हे आहे.

अ) मागणीतील शेकडा बदल ब) किमंतीतील शेकडा बदल क) उत्पन्नातील शेकडा बदल ड) यापैकी नाही

३०) मागणीची किंमत लवचिकता ठरविणारा हा ______________ घटक आहे.

अ) वस्तूची किंमत ब) आवश्यक वस्तू क) पूरक वस्तू ड) वरीलपैकी सर्व

३१) पुरवठा व वस्तूची किंमत यांच्यात________________ संबंध असतो.

अ) सम ब) व्यस्त क) विरोधी ड) यापैकी नाही

३२) वस्तूची किंमत वाढल्यास पुरवठ्यात _______________ होते.

अ) वाढ ब) घट क) स्थिर ड) यापैकी नाही

३३) वस्तूची किंमत घटल्यास पुरवठ्यात ___________________

अ) वाढ होते ब) घट होते क) स्थिरता राहाते ड) यापैकी नाही

३४) पुरवठ्याची संकल्पना ________________ स्वरूपाची आहे.

अ) साठा ब) प्रवाह क) अप्रवाही ड) यापैकी नाही

३५) पुरवठ्यावर परिणाम करणारा ___________________ हा घटक आहे.

अ) उत्पादकाचे उद्दिष्ट ब) तंत्रस्थिती क) भविष्याचे अंदाज ड) यापैकी नाही

३६) पुरवठा नियमाला यापैकी कोणता ________________ अपवाद आहे.

अ) नाशवंत वस्तू ब) वस्तूची किंमत क) बँकांचा विकास ड) यापैकी नाही

३७) किंमत स्थिर असताना पुरवठ्यातील घटक म्हणजे पुरवठ्यातील ________________ होय.

अ) ऱ्हास ब) विस्तार क) वृध्दी ड) संकोच

३८) किंमत स्थिर असताना पुरवठ्यातील वाद म्हणजे पुरवठ्यातील________________ होय.

अ) ऱ्हास ब) विस्तार क) वृध्दी ड) संकोच

३९) किंमत कमी झाल्यावर पुरवठ्यात होणाऱ्या वाढीला ________________ म्हणतात.

अ) ऱ्हास ब) विस्तार क) वृध्दी ड) संकोच

४०) किमतीतील वाढीमुळे पुरवठ्यातील वाढीला पुरवठ्यातील ________________ म्हणतात.

अ) ऱ्हास ब) विस्तार क) वृध्दी ड) संकोच

४१) मागणी-पुरवठा च्या समतोला ने ठरणाऱ्या किमतीला ________________ किंमत म्हणतात.

अ) समतोल ब) सामान्य क) दीर्घकालीन ड) यापैकी नाही

४२) पुरवठा स्थिर असताना मागणीत वाढल्यास समतोल किमतीत ____________________ होते.

अ) वाढ ब) घट क) स्थिर ड) यापैकी नाही

४३) मागणी स्थिर असताना पुरवठ्यात वाढ झाल्यास किमतीत __________________ होते.

अ) वाढ ब) घट क) स्थिर ड) यापैकी नाही

४४) किरकोळ व घाऊक विक्रेते आणि सरकारी प्रशासकीय अधिकाऱ्याकडून निश्चित केलेल्या किमतीला ___________________ किंमत म्हणतात.

अ) संमिश्र ब) प्रशासकीय क) तळ ड) यापैकी नाही

४५) लिलाव किंमत _________________पद्धतीने करतात.

अ) बोली लावून ब) गुप्त निविदा मागवून क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही

४६) प्रशासकीय अधिकारी आणि मागणी-पुरवठा बदलानुसार बदलणाऱ्या किमतीला ________________ किंमत म्हणतात.

अ) लिलाव ब) संमिश्र क) मलई ड) यापैकी नाही

४७) सरकारने बाजारात हस्तक्षेपाने करणाऱ्या किमतीला ________________ किंमत म्हणतात.

अ) उच्चतम ब) संमिश्र क) मलई ड) यापैकी नाही

४८) जीवनावश्यक वस्तूचे स्वस्त धान्य दुकानांमधून ज्या किंमतीला वस्तू विकल्या जातात त्या किमतीला ________________ किंमत म्हणतात.

अ) शिधावाटप ब) संमिश्र क) मलई ड) यापैकी नाही

४९) उत्पादकांचा उत्पन्नात स्थैर्य यावे म्हणून सरकारने ठरविलेल्या किमतीला ________________ किंमत म्हणतात.

अ) शिधावाटप ब) संमिश्र क) मलई ड) तळ

५०) संशोधन व विकास खर्च भरून काढण्यासाठी उत्पादन खर्चापेक्षा जास्त किंमत आकारली जाते तिला __________________ किंमत म्हणतात.

अ) शिधावाटप ब) संमिश्र क) मलई ड) तळ

५१) संख्यात्मक उपयोगिता दृष्टिकोन यांनी ________________ मांडला.

अ) डॉ. मार्शल ब) प्रा. पिगु क) प्रा. केन्स ड) यापैकी नाही

५२) वस्तू व सेवेत मानवी गरज भागविण्याचा क्षमतेला __________________ म्हणतात.

अ) उपयोगिता ब) मागणी क) उपभोग ड) यापैकी नाही

५३) उपयोगिता ही शक्ती _________________आहे.

अ) सदृश ब) अदृश क) भौतिक ड) यापैकी नाही

५४) उपभोगलेल्या सर्व वस्तूंच्या नगा पासून मिळण्याच्या उपयोगीतेला ____________________ म्हणतात.

अ) समस्त उपयोगिता ब) सीमांत उपयोगिता क) स्थल उपयोगिता ड) यापैकी नाही

५५) लाकडा पासून टेबल निर्माण करणे ___________________ उपयोगितेची निर्मिती होय.

अ) स्थल ब) आकार क) काल ड) सेवारूप

५६) छत्री, लोकरी कापड, शीतपेय यामुळे ________________ उपयोगिता निर्माण होते.

अ) स्थल ब) आकार क) काल ड) सेवारूप

५७) सेवांचा उपभोग घेतल्यामुळे मिळण्याचा उपयोगीतेला ____________________ म्हणतात.

अ) आकार उपयोगिता ब) स्थल उपयोगिता क) काल उपयोगिता ड) सेवारुपी उपयोगिता

५८) घटत्या सीमांत उपयोगितेचा नियमाला ____________________ नियम ही म्हणतात.

अ) गोसेनचा पहिला ब) गोसेनचा दुसरा क) समसिमांत उपयोगिता ड) यापैकी नाही

५९) वस्तूच्या साठयात होणाऱ्या वाढीबरोबर सीमांत उपयोगिता ____________________ जाते.

अ) वाढत जाते ब) घटत जाते क) स्थिर राहते ड) यापैकी नाही

६०) सर्व वस्तू पासून मिळणारी ____________________जेव्हा समान होते तेव्हा उपभोक्ताचा समतोल प्रस्थापित होतो.

अ) एकूण उपयोगिता ब) समस्त उपयोगिता क) सीमांत उपयोगिता ड) यापैकी नाही

६१) समसीमांत उपयोगिता नियम खालीलपैकी कोणत्या गुहीतकावर आधारलेला आहे?

अ) उपभोक्त्याचे उत्पन्न मर्यादित असते ब) उपयोगिता पैशात मोजता येते क) उपभोक्ता विवेकशील असतो ड) वरीलपैकी सर्व

६२) समसीमांत उपयोगिता सिद्धांताच्या ________________ ही मर्यादा आहे.

अ) उपयोगिता संख्येत मोजता येत नाही ब) पैशाची सीमांत उपयोगिता स्थिर नसते क)उपभोक्ता विवेकशील नसतो ड) वरीलपैकी सर्व

६३) क्रमवाचक उपयोगिता दृष्टीकोण__________________ अर्थशास्त्रज्ञांनी मांडला.

अ) सनातनवादी ब) केन्सवादी क) आधुनिक ड) मुद्रा वादी

६४) समवृत्ती वक्र विश्लेषण ____________________उपयोगिता दृष्टिकोनावर आधारलेले आहे.

अ) संख्यावाचन ब) क्रमवाचन क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही

६५) ज्या वक्रावरील सर्व बिंदू समान समाधानाची पातळी दाखवितात त्या वक्राला__________________ वक्र म्हणतात.

अ) उपयोगिता वक्र ब) मागणी वक्र क) समवृत्ती वक्र ड) पुरवठा वक्र

६६) एकाच आकृतीत समाधानाची वेगवेगळी पातळी दाखविणारे अनेक समवृत्ती वक्र त्याला समवृत्ती वक्र________________ असे म्हणतात.

अ) नकाशा ब) पत्रक क) रकाना ड) तक्ता

६७) सीमांत पर्यायतादर_______________________ असतो.

अ) वाढत जाणारा ब) घटत जाणारा क) स्थिर राहणारा ड) यापैकी नाही

६८) एकूण समाधानाची पातळी कायम ठेवण्यासाठी एका वस्तूच्या नगर संख्येत वाढ केल्यावर दुसऱ्या वस्तूच्या नग संख्येच्या ज्या दराने करावा लागतो त्याला _________________ म्हणतात.

अ) सीमांत पर्यायतादर ब) सीमांत तांत्रिक पर्यायतादर क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही

६९) समवृत्ती वक्र आरंभ बिंदूशी नेहमी ___________________ असतात.

अ) अंतर्गोल ब) बहिर्गोल क) समांतर ड) यापैकी नाही

७०) दोन समवृत्ती वक्र एकमेकांना कधीही ___________________ नाही.

अ) छेदत ब) स्पर्श करीत क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही

७१) वरचा समवृत्ती वक्र खालच्या समवृत्ती वक्र च्या तुलनेने ____________________ समाधान देतो.

अ) जास्त ब) कमी क) सारखे ड) वरीलपैकी नाही

७२) उपभोक्ता मर्यादित उत्पन्नातून दोन वस्तूचे किती नग खरेदी करू शकेल ही सीमा दाखविणाऱ्या रेषेला__________________ रेषा म्हणतात.

अ) अंदाजपत्रक रेषा ब) समखर्च रेषा क) सम उत्पादन रेषा ड) वरीलपैकी नाही

७३) महत्तम __________________ स्थित उपभोग त्याचा समतोल प्रस्थापित होतो.

अ) समाधान ब) नफा क) उत्पन्न ड) वरीलपैकी नाही

७४) उपभोक्त्याच्या उत्पन्नात बदल झाल्याने त्या एकूण समाधानावरील परिणामाला ____________________ म्हणतात.

अ) किंमत परिणाम ब) उत्पन्न परिणाम क) पर्यायता परिणाम ड) वरीलपैकी नाही

७५) दोन वस्तूच्या किंमतीत सापेक्ष बदल झाल्यास उपभोक्त्याच्या उपभोगावर होणाऱ्या परिणामाला ____________________ म्हणतात.

अ) किंमत परिणाम ब) उत्पन्न परिणाम क) पर्यायता परिणाम ड) वरीलपैकी नाही

७६) इतर वस्तूंच्या किमती स्थिर असताना एका वस्तूच्या किंमतीत बदल झाल्यामुळे उपभोक्त्याच्या समतोलावर होणाऱ्या परिणामाला ____________________ म्हणतात.

अ) किंमत परिणाम ब) उत्पन्न परिणाम क) पर्यायता परिणाम ड) वरीलपैकी नाही

७७) विनिमय मूल्य असलेल्या उपयोगितेची निर्मिती म्हणजे ____________________ होय.

अ) उपभोग ब) विनिमय क) विभाजन ड) उत्पादन

७८) उत्पादनासाठी आवश्यक असलेल्या सर्व साधनांना एकत्रितरित्या ____________________ म्हणतात.

अ) सयंत्र ब) भांडवल क) उत्पादन घटक ड) यापैकी नाही

७९) उत्पादन घटकांचे एकत्रीकरण आणि त्याचा वापर करून नियंत्रण ठेवणाऱ्या परिणाम म्हणजे ____________________ होय.

अ) उद्योगसंस्था ब) उद्योग क) कारखान्याचा समूह ड) यापैकी नाही

८०) एक सारख्या वस्तूचे उत्पादन करणाऱ्या उद्योग संस्थांच्या समूहाला ____________________ असे म्हणतात.

अ) उद्योगसंस्था ब) उद्योग क) व्यवसाय संस्था ड) यापैकी नाही

८१) वस्तू उत्पादनासाठी लागणाऱ्या सर्व साधनसामग्रीला ____________________ संबोधले जाते.

अ) यंत्र ब) प्रदान क) आदान ड) भांडवल

८२) वेगवेगळ्या उत्पादन घटकांच्या संयोगातून जे उत्पादन होते त्याला ____________________ म्हणतात.

अ) आदान ब) प्रदान क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही

८३) उत्पादनाची साधने आणि उत्पादित वस्तूंची संख्या यातील संबंधाला ____________________ म्हणतात.

अ) उपभोग फलन ब) मागणी फलन क) उत्पादन फलन ड) गुंतवणूक फलन

८४) उद्योग संस्था विशिष्ट काळात ज्या एकूण नगसंख्येचे उत्पादन करते त्याला ____________________ म्हणतात.

अ) एकूण उत्पादन ब) सीमांत उत्पादन क) सरासरी उत्पादन ड) यापैकी नाही

८५) एकूण उत्पादनाला बदलत्या घटकाच्या मात्रेने भागल्यास ____________________ मिळते.

अ) एकूण उत्पादन ब) सीमांत उत्पादन क) सरासरी उत्पादन ड) यापैकी नाही

८६) शेवटच्या उत्पादन घटकांमुळे एकूण उत्पादनात जी वाढ होते त्याला ____________________ म्हणतात.

अ) एकूण उत्पादन ब) सीमांत उत्पादन क) सरासरी उत्पादन ड) यापैकी नाही

८७) दोन उत्पादन घटकांच्या वेगवेगळ्या जोड्यापासून समान उत्पादन दर्शविणाऱ्या वक्राला ____________________ म्हणतात.

अ) समवृत्ती वक्र ब) सम उत्पादन वक्र क) मागणी वक्र ड) पुरवठा वक्र

८८) उत्पादनाची वेगवेगळी पातळी दाखविणाऱ्या समउत्पादन वक्राच्या समूहाला____________________ म्हणतात.

अ) समवृत्ती वक्र नकाशा ब) सम उत्पादन वक्र नकाशा क) अ आणि ब दोन्ही ड) यापैकी नाही

८९) दुसऱ्याच्या मालकीचे घटक खरेदी करण्यासाठी जो खर्च करावा लागतो त्याला ____________________ म्हणतात.

अ) व्यक्त खर्च ब) अव्यक्त खर्च क) संधीत्याग खर्च ड) खाजगी खर्च

९०) स्वतःच्या मालकीच्या घटकांवरील जो खर्च विचारात घ्यावा लागतो त्याला ____________________ म्हणतात.

अ) व्यक्त खर्च ब) अव्यक्त खर्च क) संधीत्याग खर्च ड) खाजगी खर्च

९१) उद्योग संस्थेला बाजारात टिकून राहण्यासाठी आवश्यक असलेला नफा म्हणजे ____________________ होय.

अ) महत्तम नफा ब) सर्वसाधारण नफा क) नाममात्र नफा ड) निव्वळ नफा

९२) संधी त्याग खर्च म्हणजे स्वीकारलेल्या संधीमुळे गमावलेला____________________ होय.

अ) नफा　　ब) व्याज　　क) लाभ　　ड) यापैकी नाही

९३) उत्पादक उत्पादन घटकांवर जो पैशातील खर्च करतो त्याला____________________ म्हणतात.

अ) खाजगी खर्च　　ब) सामाजिक खर्च　　क) संधीत्याग खर्च　　ड) यापैकी नाही

९४) खाजगी उत्पादक समाजावर जो खर्च ढकलतात त्याला ____________________ म्हणतात.

अ) खाजगी खर्च　　ब) सामाजिक खर्च　　क) संधीत्याग खर्च　　ड) यापैकी नाही

९५) उत्पादन घटकांच्या खरेदीसाठी जो प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्ष पैशाच्या रूपात खर्च होतो त्याला ______________ खर्च म्हणतात.

अ) एकूण खर्च　　ब) सरासरी खर्च　　क) सीमांत खर्च　　ड) यापैकी नाही

९६) उद्योग संस्थेला प्रतिनग उत्पादन करण्यासाठी येणारा खर्च म्हणजे ____________________ होय.

अ) एकूण खर्च　　ब) सरासरी खर्च　　क) सीमांत खर्च　　ड) यापैकी नाही

९७) शेवटचा नग उत्पादन करण्यासाठी येणारा खर्च म्हणजे ____________________ होय.

अ) एकूण खर्च　　ब) सरासरी खर्च　　क) सीमांत खर्च　　ड) यापैकी नाही

९८) अल्पकाळात उत्पादन पातळीत बदल केल्यावर जो खर्च कमी जास्त होत नाही त्याला ________________ खर्च म्हणतात.

अ) एकूण खर्च　　ब) बदलता खर्च　　क) स्थिर खर्च　　ड) यापैकी नाही

९९) उत्पादन पातळीतील बदलामुळे खर्च कमी जास्त होतो त्याला __________________ म्हणतात.

अ) एकूण खर्च　　ब) बदलता खर्च　　क) स्थिर खर्च　　ड) यापैकी नाही

१००) अल्पकालीन सरासरी खर्च वक्र _________________आकाराचा असतो.

अ) अंतर्गोल　　ब) बहिर्गोल　　क) यू आकाराचा　　ड) यापैकी नाही